

Binnen de vaste commissie voor Digitale Zaken hebben enkele fracties de behoefte om enkele vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, inzake de brief d.d. 10 januari 2024 over «Start uitvoering Digital Travel Credential (DTC) pilot (Kamerstuk 25 764, nr. 145).

De fungerend voorzitter van de commissie,
Kathmann

De griffier van de commissie,
Boeve

Inhoudsopgave

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

- Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie
- Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie
- Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie
- Vragen en opmerkingen van de leden van de NSC-fractie
- Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie

II Antwoord / Reactie van de bewindspersoon

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie bedanken de Staatssecretaris voor de brief van 10 januari 2024 inzake de Nederlandse deelname aan een Europese pilot met een digitaal reisdocument. Naar aanleiding hiervan hebben deze leden nog enkele vragen.

De leden van de PVV-fractie lezen in de brief dat pilotdeelnemers zelf een Digital Travel Credential (DTC) creëren door de chip van het paspoort via een speciaal ontwikkelde applicatie op de smartphone uit te lezen. Tevens worden pilotdeelnemers gevraagd een gezichtsportret (selfie) te maken. Deze leden zouden graag vernemen in hoeverre geborgd kan worden dat het gebruik van een foto niet kan leiden tot een vals-positieve uitslag.

Voorts lezen de leden van de PVV-fractie dat met een DTC-controle voorafgaande de grenspassage kan worden uitgevoerd. Pilotdeelnemers kunnen bij aankomst naar een «tap & go» poortje, waar een foto van de reiziger gemaakt wordt die vergeleken wordt met de foto uit de paspoortchip. Deze leden willen graag weten of dit de standaardroutine wordt, of dat «kunnen» inhoudt dat de tap & go steekproefsgewijs wordt ingezet.

Tot slot willen de leden van de PVV-fractie graag van de Staatssecretaris vernemen in hoeverre paspoortchips veilig zijn wanneer fysieke controles gereduceerd worden of zelfs verdwijnen en deze aan het systeem worden overgelaten. Op welke wijze kan de Staatssecretaris garanderen dat voorkomen wordt dat een potentieel kwaadwillend persoon die, door het ontbreken van een fysieke controle, door kan lopen op basis van een vals-positieve DTC en een gekraakte paspoortchip?

Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben met veel interesse kennisgenomen van de plannen rondom het Digital Travel Credential (DTC) pilot. Wel hebben deze leden nog enkele vragen en opmerkingen.

Nederlandse DTC pilot

Ten eerste vragen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie welke besturingssystemen geschikt zijn voor de DTC pilot. Kan de Staatssecretaris aangeven of dit de gangbare iOS en Android systemen betreft? Is er een keuze gemaakt om tijdens de pilot de DTC ook op andere besturingssystemen, zoals Sailfish OS, te testen? En in het kader van digitale ongelijkheid; kan de Staatssecretaris aangeven welke garanties er zijn op de beschikbaarheid van de DTC voor verouderde apparaten? Welke minimumvereisten zijn er? Kan hierbij rekening worden gehouden met

een zo breed mogelijke beschikbaarheid, zodat het hebben van een nieuw apparaat geen rol speelt in het wel of niet kunnen gebruiken van de DTC?

Ten tweede zijn de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie benieuwd wat de gevolgen zijn voor reizigers die geen gebruik kunnen of willen maken van DTC. Kan de Staatssecretaris hierop reflecteren? Hoeveel meer tijd gaat het reizigers kosten die geen gebruik maken van DTC en hoe apprecieert de bewindspersoon dit verschil in reisgemak? En hierop aansluitend: is het risico op «function creep» voldoende afgebakend? Hoe wordt voorkomen dat bij verdere inzet van de DTC de reikwijdte van het gebruik niet te veel uitbreidt of mensen indirecte druk ervaren om van het systeem gebruik te maken?

Ten derde zijn de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie benieuwd naar de momenten waarop het nieuwe DTC niet goed werkt. Zo zijn er meerdere voorbeelden uit het recente verleden waarbij gezichtsherkenningstechnologie aantoonbaar slechter werkt bij mensen met een donkere huidskleur (ook wel «dark-skin-bias» genoemd). Kan de bewindspersoon aangeven of er bij deze pilot rekening wordt gehouden met dit probleem en vergelijkbare problemen waarbij gezichtsherkenningstechnologie een onbewuste bias heeft ten aanzien van specifieke groepen personen?

Ten slotte vragen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie of er tijdens de pilot ook rekening wordt gehouden met het risico op false positives en negatives. Kan de bewindspersoon aangeven of hier reeds ervaringen mee zijn die gedeeld kunnen worden? Of anderszins betrokken kunnen worden in de evaluatie?

Privacy en wetgeving

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie willen /allereerst de bewindspersoon bedanken voor de uitgebreide focus op privacy en wetgeving. De leden hebben hier een aantal aanvullende vragen over.

Ten eerste zijn de leden benieuwd naar de manier waarop reizigers ondubbelzinnig en specifiek geïnformeerd worden over de inhoud en de aspecten van de pilot. Kan de bewindspersoon deze tekst delen? Kan de Staatssecretaris hierbij ook aangeven waarom bepaalde keuzes wel of niet gemaakt zijn bij het opstellen van deze informatietekst?

Ten tweede zijn de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie verrast om te lezen dat voor reizigers met een Nederlands paspoort dat is uitgegeven na 30 augustus 2021 het BSN niet wordt gedeeld in een DTC, waarbij voor reizigers met een Nederlands paspoort dat is uitgegeven voor 30 augustus 2021 dat wel het geval is. De leden concluderen hieruit dat het delen van een BSN niet noodzakelijk is voor een DTC. Kan de Staatssecretaris hierop reflecteren? Kan de Staatssecretaris aangeven of het technisch mogelijk is om voor reizigers van wie het paspoort voor 30 augustus 2021 is uitgegeven het BSN niet te delen in een DTC? Indien dat mogelijk is, kan de Staatssecretaris aangeven waarom daar niet voor gekozen is? Indien dat niet mogelijk is, kan de Staatssecretaris aangeven waar de moeilijkheden precies in zitten?

De leden van GroenLinks-PvdA zijn voorts blij om te lezen dat de DTC versleuteld wordt opgeslagen op het eigen apparaat. Tegelijk lezen deze leden ook dat de DTC aan een specifiek voor de pilot ontwikkeld opslagsysteem wordt verstuurd. Kan de Staatssecretaris aangeven of de DTC op dit opslagsysteem eveneens versleuteld wordt opgeslagen? Bevindt dit systeem zich in de EU en is de leverancier van het systeem een Europese organisatie? Kan de Staatssecretaris aangeven welke maatregelen er zijn

genomen om te voorkomen dat onbevoegde actoren mogelijk toegang kunnen krijgen tot dit systeem? Kan de Staatssecretaris aangeven of de gegevens die op dit opslagsysteem staan na gebruik niet alleen gewist, maar ook overschreven worden met andere data zodat het niet mogelijk is om deze gegevens terug te halen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de brief Start uitvoering Digital Travel Credential. Zij hebben daarover geen verdere vragen of opmerkingen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de NSC-fractie

De leden van de NSC-fractie hebben kennisgenomen van de pilot. Daarbij hebben zij nog enkele vragen aan de Minister.

Nederlandse DTC-pilot

De leden van de NSC-fractie constateren dat de opzet van de DTC zeer vergelijkbaar is met de Europese digitale identiteit. Deze leden vragen daarom of het DTC een volledig separaat traject is ten opzichte van de Europese identiteitswallets en of er ambities zijn om op termijn deze initiatieven samen te voegen.

De leden van de NSC-fractie lezen dat de Autoriteit Persoonsgegevens betrokken is bij de pilot DTC. Deze leden vragen of de Autoriteit Persoonsgegevens op voorhand al aandachtspunten heeft aangegeven bij de uitrol van het DTC.

Privacy en wetgeving

De leden van de NSC-fractie vragen welke methoden er worden gebruikt om de gezichten van DTC-houders (via selfies) te vergelijken met die in het paspoort. Wordt het AI-model bijvoorbeeld achter het DTC nog actief getraind op foto's van reizigers? Wordt ook rekening gehouden met mogelijke bias van dergelijke fotoverificatie? Is deze fotoverificatie tevens robuust bestendig tegen identiteitsfraude, zoals foto's van foto's of deepfakes? Tot slot vragen deze leden waar reizigers terecht kunnen als de applicatie hen onterecht niet kan identificeren of hen onterecht verkeerd identificeert.

De leden van de NSC-fractie lezen dat een DTC niet langer wordt bewaard dan noodzakelijk, maar deze leden vragen of de gedeelde biometrische gegevens nog via een ander kanaal elders opgeslagen kunnen worden, bijvoorbeeld voor opsporings- of inlichtingendoelinden.

De leden van de NSC-fractie vragen hoe eenvoudig een DTC is te hacken of te «spoofen». Heeft de Staatssecretaris daarnaast een «red team» het DTC al eens laten aanvallen?

De leden van de NSC-fractie vragen in welke mate de «travel credential wallets», welke zeer gevoelige persoonsgegevens bevatten, vatbaar zijn voor «store now, decrypt later»-aanvallen middels een kwantumcomputer. Zo ja, dan vragen deze leden welke voorbereidingen de Staatssecretaris heeft getroffen om de wallets op termijn kwantumveilig te maken.

Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie

De leden van de BBB-fractie hebben kennisgenomen van de nota Start uitvoering Digital Travel Credential (DTC). De leden hebben vragen en opmerkingen over de nota.

De eerste vraag die de leden van de BBB-fractie hebben is in hoeverre het DTC-concept afwijkt van (bijvoorbeeld) de reeds in gebruik zijnde eGates-systematiek op Schiphol. Graag ontvangen deze leden een korte uiteenzetting over de verschillen tussen de systemen. Gebruikmakers kunnen hun DTC delen met de overheid en de luchtvaartmaatschappij. Hoe wordt het aan gebruikers kenbaar gemaakt dat de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing is en hoe worden zij geïnformeerd over hun rechten met betrekking tot de verwerking van hun persoonsgegevens?

Gebruikmakers van het DTC moeten nog altijd een fysiek paspoort bij zich dragen en vooralsnog is het DTC geen vervanger van het paspoort. Een verplichte digitale identiteit die het bestaande paspoort of identiteitsbewijs vervangt en gekoppeld is aan een vergaande persoonsdigitalisering is voor de leden van de BBB-fractie onwenselijk en gevaarlijk voor de vrijheid van het individu. Is er een scenario waarin het DTC het gebruik van het fysieke paspoort wel volledig vervangt?

De leden van de BBB-fractie lezen dat met een DTC verschillende gegevens uit de paspoortchip worden gedeeld. Kan nader worden toegelicht om welke gegevens het hier gaat? Om het risico op look-a-like te voorkomen is een controle van het bijbehorende geldige, fysieke, paspoort vereist. Deze leden vragen of de controle bij de grens of bij het inchecken echt veel sneller dan wel veiliger wordt. Is er vanuit de pilot reeds bekend wat de tijdswinst en de winst qua efficiëntie is?

Een van de krachten van een fysiek paspoort is dat de overheid het uitgifteproces strak onder controle heeft. De leden van de BBB-fractie vragen in hoeverre dit ook geldt voor een digitaal reisdocument dat draait als een app op de smartphone. Kan dit nader worden toegelicht? De DTC-pilot geldt als voorbereiding op Europese wetgeving. De leden van deze fractie vragen een nadere toelichting over het traject naar de voorgenomen DTC verordening.

II Antwoord / Reactie van de bewindspersoon